

Avdelningen för analys
Lina Pastorek
lina.pastorek@socialstyrelsen.se

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se och kopia till
simon.isaksson@regeringskansliet.se.

Socialstyrelsens yttrande över ”Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden”, SOU 2020:77, Dnr Fi2020/00300

Sammanfattning

Förebyggande och behandlande insatser vid spel om pengar ges av både socialtjänst och hälso- och sjukvård. Individer med spelberoende har också ofta annan psykiatrisk samsjuklighet. Att det finns regulatoriska och finansiella förutsättningar samt kompetens att ge stöd och behandling vid spelmissbruk och spelberoende inom region och kommun är angeläget.

Socialstyrelsen bedömning är att det på olika sätt är angeläget att begränsa tillgänglighet till spel om pengar vilket i sin tur har betydelse för folkhälsan och kan påverka inflödet till hälso- och sjukvården och socialtjänsten av personer med missbruk- och beroende. Socialstyrelsen kan dock inte kommentera eller fullt ut bedöma de enskilda förslagens förväntade effekter, varför endast ett urval kommenteras nedan.

Socialstyrelsen följer genom bland annat Rådet för missbruks- och beroendefrågor de frågor som civilsamhällesorganisationer lyfter inom området missbruk och beroende. Inom ramen för rådets möten har Socialstyrelsen uppmärksamats på att allt fler individer med problem relaterade till spel om pengar söker sig till civila samhället och att trots att spelare stängt av sig på spelpaus, så kan de fortsätta spela och tillskansa sig stora skulder genom olicensierade bolag. Arbete för att stävja utvecklingen av ökat spelande hos olicensierade bolag välkomnas därför.

Nedan kommenteras de förslag som Socialstyrelsen bedömer ha särskilt stor betydelse för myndighetens uppdrag:

8.4 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Spelinspektionen bör ges i uppdrag att i samråd med Folkhälsomyndigheten utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer.

Socialstyrelsens kommentar

Forskning visar att olika spel har olika risk för beroendutveckling. Samtidigt är det inte ovanligt att många spelar på flera olika spelformer och att det inom många typer av spel finns vissa risker. Utvecklingen går också snabbt framåt, varför särreglering kan vara komplicerad. Även om Socialstyrelsen kan stödja att relevant myndighet samlar kunskap om risker med olika spel så förordar Socialstyrelsen ändå en mer generell och sammanhållen reglering för olika spel om pengar, istället för att särreglera endast vissa spel med högst risk.

9.9.2 Bör ett krav på särskild måttfullhet införas?

Utredningens bedömning: Utredningen bedömer att kravet på att marknadsföringen av spel ska vara måttfull inte ska ändras till ett krav på särskild måttfullhet.

Socialstyrelsen instämmer inte i utredningens bedömning:

Utredningen har specifikt haft till uppgift att analysera praxis och branschens egna åtgärder, liksom om nuvarande krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel fullt ut lever upp till lagstiftarens intentioner eller om skärpningar behövs. Socialstyrelsen menar att särskild måttfullhet behöver införas vad gäller spelreklam. Särskild måttfullhet gäller vid marknadsföring av alkoholdrycker och Socialstyrelsen menar att samma krav borde gälla för spel om pengar, vilket bland annat framförts av Folkhälsomyndigheten tidigare. Även utredningen beskriver att forskning visar att spelreklam påverkar dem med spelproblem eller som ligger i riskzonen för spelproblem negativt och att en omfattande exponering av spelreklam för barn och unga kan bidra till en normalisering av spelande.

Socialstyrelsen menar särskilt att barn, unga och andra sårbara grupper behöver skyddas från reklam. Den möjlighet till exempelvis utomhusreklam som i dag finns genom det sätt lagstiftningen är utformad innebär att barn och unga, samt andra, i utomhusmiljöer exempelvis i tunnelbana, tar del av omfattande spelreklam. Socialstyrelsen anser därför att skyddet kan behöva förstärkas genom ett krav på särskild måttfullhet.

9.9.3 Begränsning av omfattningen av marknadsföring av vissa spelprodukter i särskilt påträngande medier

Utredningens förslag: En bestämmelse bör införas i spellagen som förbjuder reklam för spel på värdeautomater, landbaserat kasinospel och kommersiellt onlinespel via tv-sändningar, beställt tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar, beställradio och videodelningsplattformar mellan kl. 06.00-21.00.

Socialstyrelsen tillstyrker utredningens förslag men med komplettering:

Socialstyrelsen menar att även om avsikten är god vad avser att begränsa omfattningen av marknadsföring under viss tid av dygnet, så är åtgärden inte tillräcklig. Både unga under 18 år och vuxna är ofta vakna senare än 21.00 och kan även fortsättningsvis påverkas negativt om marknadsföring får fortsätta. Likaså är det vanligt att personer som har spelproblem ofta spelar på kvällar och nätter, varför skyddet behöver förstärkas och gälla även övrig tid på dygnet.

17.5 Utredningens bedömning: Spellagens tillämpningsområde bör inte utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel som inte omfattas av nuvarande tillämpningsområde. Folkhälsomyndigheten, Konsumentverket och andra berörda myndigheter bör, där det är lämpligt, inkludera information om lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel i kunskapshöjande insatser som rör spel om pengar och konsumentskydd

Socialstyrelsen delar utredningens bedömning att arbetet gällande lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel behöver följas noggrant och att kunskap behöver utvecklas inom området. Det är angeläget att särskilt skydda barn och unga under 18 år mot inslag som handlar om spel om pengar och kan riskera att leda till spelberoende.

Natalia Borg
Avdelningschef
Avdelningen för analys

Lina Pastorek
ANDTS-samordnare
Avdelningen för analys